

Święto archiwów w Krakowie

2026-06-08

Międzynarodowy Dzień Archiwów i jubileusz „Piwnicy pod Baranami” połączą historię, kulturę i pamięć o Krakowie. Z tej okazji Archiwum Narodowe w Krakowie przygotowało plenerową wystawę „Legenda Kabaretu Piwnica pod Baranami”, prezentującą niezwykle dokumenty, fotografie i pamiątki związane z jedną z najbardziej rozpoznawalnych scen artystycznych w Polsce.

9 czerwca na całym świecie obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Archiwów. Z tej okazji Archiwa Państwowe już po raz dziewiętnasty włączają się w międzynarodowe obchody, organizując wydarzenia popularyzujące wiedzę o archiwach i ich roli we współczesnym społeczeństwie. Tegoroczna edycja odbywa się w ramach Międzynarodowego Tygodnia Archiwów organizowanego przez Międzynarodową Radę Archiwów pod hasłem „#ArchiwadlaSprawiedliwości: Prawa, pamięć i przyszłość”.

W dniach **6-13 czerwca** 23 Archiwa Państwowe w całej Polsce przygotowały dni otwarte, wystawy, konferencje, warsztaty i wydarzenia edukacyjne. Organizatorzy podkreślają, że archiwa nie są jedynie miejscem przechowywania historycznych dokumentów, lecz instytucjami mającymi realny wpływ na życie społeczne, ochronę praw obywateli oraz zachowanie pamięci o przeszłości.

W Krakowie obchody Międzynarodowego Dnia Archiwów połączono z jubileuszem 70-lecia działalności „Piwnicy pod Baranami”. Archiwum Narodowe w Krakowie przygotowało z tej okazji plenerową wystawę „Legenda Kabaretu Piwnica pod Baranami”, prezentowaną na placu Szczepańskim.

Ekspozycja powstała przede wszystkim w oparciu o materiały przechowywane w krakowskich zasobach. Wykorzystano dokumenty ze zbioru „Piwnica pod Baranami i jej ludzie”, akta Krakowskiego Domu Kultury „Pałac pod Baranami”, Teatru Rapsodycznego oraz dokumentację administracji państwowej z okresu PRL. W przygotowanie wystawy zaangażowało się także Stowarzyszenie Artystów i Sympatyków „Piwnicy pod Baranami”, które udostępniło dodatkowe materiały i wspomnienia.

Na 48 planszach zaprezentowano blisko 200 cyfrowych reprodukcji fotografii, plakatów i druków ulotnych. Wystawa przypomina historię powstania kabaretu, przybliża sylwetki jego twórców, w tym Piotra Skrzyneckiego i Janiny Garyckiej, a także pokazuje codzienność funkcjonowania tej niezwyklej sceny w realiach Polski Ludowej.

Szczególne miejsce zajmuje prezentacja ambitnego programu literacko-artystycznego „Piwnicy”, który przez lata wyróżniał ją na tle innych scen kabaretowych. Na wystawie znalazły się także materiały związane z Ambrożym Grabowskim – XIX-wiecznym kronikarzem Krakowa i nieformalnym patronem krakowskich archiwistów. Wśród eksponatów można zobaczyć m.in. dyplom wręczony Piotrowi Skrzyneckiemu przez pracowników archiwum w 1979 roku za przygotowanie spektaklu „Apologia Ambrożego Grabowskiego”.

Ekspozycja prezentuje również twórców współtworzących legendę „Piwnicy pod Baranami” – fotografików, plastyków, scenografów, dziennikarzy oraz przyjaciół kabaretu. Wśród prezentowanych

**Magiczny
Kraków**

materiałów znajdują się fotografie autorstwa Adama Karasia, w tym niepublikowane wcześniej portrety artystów, a także zdjęcia wykonane przez Zbigniewa Łagockiego, Krzysztofa Malskiego, Pawła Grawicza, Tadeusza Płaszewskiego i Bogdana Zimowskiego. Nie zabrakło również prac plastycznych Kazimierza Wiśniaka, Lidii i Jerzego Skarżyńskich, Janiny Garyckiej czy Sebastiana Kudasa.

Jak podkreślają organizatorzy, związki między Archiwum Narodowym w Krakowie a „Piwnicą pod Baranami” są znacznie głębsze, niż mogłoby się wydawać. Łączy je między innymi postać Wacława Kolaka – archiwisty i przyjaciela Piotra Skrzyneckiego oraz Janiny Garyckiej, dzięki której spuścizna tej ostatniej trafiła do zasobu archiwum. Dokumenty przechowywane przez archiwistów wielokrotnie inspirowały również twórców kabaretu, stając się podstawą scenariuszy takich przedsięwzięć jak „Duma i ozdoba miasta K.”, „Apologia Ambrożego Grabowskiego” czy „Silviludis albo niedole Wazów”.

Wystawę „Legenda Kabaretu Piwnica pod Baranami” można oglądać na placu Szczepańskim do **21 czerwca**. Następnie, od **23 czerwca do 21 grudnia**, ekspozycja będzie prezentowana przed siedzibą Archiwum Narodowego w Krakowie przy ul. Rakowickiej 22E.